

Tegenstrijdige signalen over mentale gezondheid in gaswinningsgebied Groningen

Nieuw onderzoek laat zien dat er van 2010 tot en met 2018 geen toename was van gezondheidsklachten zoals geregistreerd door huisartsen in het gaswinningsgebied. Het onderzoek laat ook zien dat het aantal suïcides in Groningen met name in 2018 hoog was. Dit is iets om in de gaten te houden, maar voor nu is het nog onduidelijk of dit verband houdt met de gaswinningsproblematiek en ook is onduidelijk of hier sprake is van een blijvende trend. Dit blijkt uit een analyse van het Nivel en Rijksuniversiteit Groningen.

Het onderzoek is uitgevoerd om, op basis van gegevens uit bestaande registraties van gezondheidsklachten door huisartsen, inzicht te krijgen in de ontwikkeling van mentale en sociale problemen over een langere periode. Ook is gekeken naar de ontwikkeling van suïcide over de tijd heen, zoals geregistreerd bij het CBS.

Blootstelling aan schade

Eerder onderzoek laat zien dat blootstelling aan schade van invloed kan zijn op de veiligheidsgevoelens, het welzijn en de gezondheid van gedupeerden. In dit nieuwe onderzoek hebben we gekeken naar de algemene populatie die met klachten bij de huisarts komt. Daar blijken factoren gerelateerd aan gaswinning nauwelijks effect te hebben. Programmaleider Michel Dückers over de tegenstrijdigheden: "In dit rapport kon geen rekening worden gehouden met de individuele schade aan huizen en andere problemen van de mensen in het bevingengebied. Van beide weten we dat ze grote impact hebben. In dit onderzoek is alleen gekeken naar mensen die in een *omgeving* wonen met een hogere bodembewegingsintensiteit en met meer gemelde schade. Het kan zijn dat mensen in dit gebied vaker mentale of sociale problemen hebben, maar er niet mee naar de huisarts gaan."

De onderzoekers zien in de bevindingen een argument om niet te focussen op de gehele populatie in en rondom het bevingengebied, maar vooral aandacht te blijven geven aan de groep mensen met (meervoudige) schade van wie bekend is dat hun gezondheid en welzijn onder druk staan.

Suïciderisico's

De analyse van de suïcidecijfers laat weinig verschillen tussen Groningen en andere gebieden zien, al lijkt aan het eind van de onderzoeksperiode de kans op suïcide in Groningen toe te nemen. Dückers: "Het gaat om een hoger aantal suïcidegevallen in Groningen. Maar het is te vroeg om te zeggen of het een trend is: dan moet je echt meerdere jaren een toename zien. Ook kunnen we op basis van dit onderzoek nog niet zeggen of dit samenhangt met de gaswinningsproblematiek. Wel is dit zeker iets om in de gaten te houden."

Verschillen in gezondheidsproblemen op basis van geslacht en inkomen

Tussen mannen en vrouwen blijken er duidelijke verschillen te zijn in de aard en de mate van de voorkomende problemen. Onder vrouwen is het risico hoger dat de huisarts angst, depressie, sociale problemen en klachten zoals hoofdpijn of vermoeidheid registreert. Bij mannen is de kans op suïcide hoger. Dat komt overeen met wat bekend is uit eerder gezondheidsonderzoek.

We zien ook verschillen tussen mensen op basis van inkomen: gezondheidsrisico's zijn hoger onder mensen met een uitkering, gepensioneerden en scholieren dan onder mensen in loondienst. De gezondheidsrisico's onder zelfstandigen zijn juist lager. Dückers: "Dit geeft aan dat we niet *alleen* moeten kijken naar de blootstelling aan bevingen, schade aan huizen en andere stressfactoren, maar

dat iedereen die de publieke gezondheid wil bevorderen ook oog moet hebben voor sociaaleconomische omstandigheden.”

Over het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Gronings Perspectief en met financiële steun van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Voor de gezondheidsverkenning is gebruikgemaakt van geanonimiseerde gegevens uit elektronische patiëntendossiers van huisartsenpraktijken in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe, die zijn aangesloten bij Nivel Zorgregistraties Eerste Lijn. Daarnaast is gebruikgemaakt van gegevens over suïcide en inkomen per huishouden, afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Ook is de intensiteit van groundbeweging en gemelde schade aan woningen in de diverse postcodegebieden meegenomen. Deze laatste gegevens zijn eerder gebruikt in onderzoeken van Gronings Perspectief.
